

Vottar Jehóva

Á ÍSLANDI

Sogavegi 71 108 Reykjavík Sími: +354 533 1660 Netfang: jw.dk@jw.org Kennitala: 5910720219

31. mars 2022

SÝN HF
ERLA BJÖRG GUNNARSDÓTTIR
SUÐURLANDSBRAUT 8
108 REYKJAVÍK

Komdu sæl Erla Björg Gunnarsdóttir.

Okkur var verulega brugðið við að heyra og sjá þær niðrandi og fölsku ásakanir gegn Vottum Jehóva sem settar voru fram í sjónvarpsfréttum Stöðvar 2 sunnudagskvöldið 13. mars 2022 og í fréttauka sama kvöld, svo og í greinum á vefsíðu ykkar þann 14. mars 2022 undir heitinu „Engin úrræði fyrir þolendur ofbeldis og útskúfunar í ríkisstyrktum trúfélögum“ og „Útskúfað úr ríki Guðs og standa ein eftir“ og grein á sama stað þann 15. mars 2022 undir heitinu „Mikið inngríp að svipta trúfélag sóknargjöldum.“ Hér eru hlekkir inn á þessar greinar: [Engin úrræði fyrir þolendur ofbeldis og útskúfunar í ríkisstyrktum trúfélögum - Vísir \(visir.is\)](#) [Útskúfað úr ríki Guðs og standa ein eftir - Vísir \(visir.is\)](#) [Mikið inngríp að svipta trúfélag sóknargjöldum - Vísir \(visir.is\)](#)

Það er áhyggjuefni, í ljósi þess hve alvarlegar ásakanirnar eru, að þið skylduð ekki hafa haft samband við Votta Jehóva áður en þið báruð þær fram og gefið okkur sanngjarnt tækifæri til að benda á hið sanna í málinu. Menn skyldu mega vænta þess að fréttafjölmiðill sem tekur til umfjöllunar alvarlegar ásakanir hafi alltaf samband við þá sem ásakanirnar beinast að til að gefa þeim sanngjarnt tækifæri til að koma sínum sjónarmiðum fram eins og kveðið er á um í 26. grein laga um fjölmiðla. Þar af leiðandi fór sannarlega um okkur að sjá þessa framsetningu.

Af þessu leiðir að við nýtum okkur hér með þann rétt til andsvara sem áskilinn er í 36. grein laga um fjölmiðla (2011 nr. 38 20. apríl). Við beitum þeim rétti með því að mælast til að þið birtið án endurgjalds, innan þeirra tímamarka sem löggin tilgreina, óstyttan, án viðbótar, úrfellingar eða innskota, á áberandi stað á heimasíðu vefseturs ykkar, visir.is, svo og á sömu netsíðum og greinarnar þrjár sem nefndar eru hér að ofan birtust, texta þann sem þið finnið í römmunum hér fyrir neðan ásamt tilheyrandi neðanmálstilvísunum (tölusetnum frá 1 til 13).

TEXTINN HEFST:

„Þann 13. mars 2022 var útsending á Stöð 2 sem síðar var fylgt eftir með þremur greinum á visir.is þar sem settar voru fram rangar og niðrandi fullyrðingar um Votta Jehóva. Röngu fullyrðingarnar voru margar og eru þess vegna ekki allar tilgreindar hér heldur aðeins þær grófustu:

Dæmi nr. 1: Vottar Jehóva eru sértrúarsöfnuður þar sem „einangrunin og þöggunin [er] gífurleg.“

Vottar Jehóva er vel þekktur og alþjóðlega viðurkenndur trúarsöfnuður með meira en 8,6 milljónir safnaðarmenn um allan heim og jafnframt sækir rúmlega 21 milljón manna mikilvægasta trúarviðburð þeirra, hina árlegu minningarhátíð um dauða Krists. Vottar Jehóva hafa starfað á Íslandi í næstum 100 ár.

Mannréttindadómstóll Evrópu (ECHR) hefur ítrekað staðfest að Vottar Jehóva eru „þekkt trúarbrögð“¹ með „virka viðveru í mörgum löndum heimsins, þar með talið í öllum ríkjum Evrópu.“² ECHR hefur gefið út meira en 65 úrskurði Vottum Jehóva í vil þar sem staðfest er að trúarstarf þeirra sé lögum samkvæmt.

Vottar Jehóva taka trú sína alvarlega en þeir lifa ekki í einangruðum samfélögum sem aðskilja sig frá hinum veraldlega heimi. Á heildina lítið lifa þeir algerlega eðlilegu lífi í samfélaginu. Dr. h.c. Karel Dobbelaere, prófessor emeritus við þjóðfélagsvísindadeild *Katholieke Universiteit Leuven* í Belgíu og meðlimur í konunglegu akademíunni í Belgíu, skrifaði: „Í um það bil 20 ár hef ég fylgst með hinum kristna söfnuði Votta Jehóva. Árið 1976 stýrði ég ... rannsókn ásamt prófessor Bryan R. Wilson frá *All Souls College* í Oxford, til að kanna félagslegar hliðar á þeim minnihlutahópi í Belgíu ... Ég get sagt að Vottar Jehóva eru fólk sem kemur úr sérhverri þjóðfélagsstétt. Börn þeirra sækja ríkisskóla og háskóla. Þeir eru ekki sértrúarsöfnuður.“³

Á svipaðan hátt skilaði rannsókn árið 1998 á Vottum Jehóva í Frakklandi þeirri niðurstöðu að vottarnir „taki almennt virkan þátt í samfélaginu.“ Meira en helmingur þeirra votta sem rannsakendurnir tóku viðtal við tóku þátt í góðgerðarstarfsemi, 40 prósent tóku þátt í starfsemi í hverfi sínu og/eða menningarstarfi og þriðjungur þeirra stundaði íþróttir. Þessi rannsókn sýndi líka að börn vottanna notuðu hluta frítíma síns til að fara út með vinum, lesa eða horfa á sjónvarpið og 97 prósent svarenda sögðust hafa reglubundin samskipti við fólk sem ekki er vottar Jehóva. Hvað skólagöngu snertir leiddi rannsóknin í ljós að menntunarstig votta Jehóva í Frakklandi er „nálægt hinu franska meðaltali.“⁴

Dæmi nr. 2: Vottar Jehóva gera sig seka um „harðræði gegn börnum í söfnuðinum.“

Velferð barna skiptir Votta Jehóva miklu máli og þeir láta hana sig mjög varða. Þeir trúa því að það sé heilög skylda að gæta velferðar barna. Vottar Jehóva gefa út í miklum mæli fræðsluefni á hundruðum tungumála til að hjálpa foreldrum að sinna þeirri skyldu að ala börn sín upp af kærleika svo að þau verði ábyrgir, tillitssamir og hamingjusamir borgarar.⁵ Líkamlegt ofbeldi og andlegt ofbeldi á ekki að eiga sér stað í fjölskyldunni.⁶

Dæmi nr. 3: „Öldungarnir ráða öllu.“

Vottar Jehóva álíta frjálsan vilja vera dýrmæta gjöf frá Guði og virða rétt hvers einstaklings til að taka eigin ákvarðanir. Sérhver safnaðarmaður er á öllum sviðum

¹ Kokkinakis gegn Grikklandi, nr. 14307/88, 25. maí 1993, gr. 32; Manoussakis og aðrir gegn Grikklandi, nr. 18748/91, § 40, 26. september 1996.

² Religionsgemeinschaft der Zeugen Jehovas og aðrir gegn Austurríki, nr.o. 40825/98, § 98, 31. júlí 2008; ECHR, Vottar Jehóva í Moskvu og aðrir gegn Rússlandi, nr. 302/02, § 155, 10. júní 2010.

³ Dobbelaere Prof. Dr. h.c. Karel. Bréf skráð hjá nótariusi 12. nóvember 1996.

⁴ SOFRES. Sociological Survey of Jehovah's Witnesses in France, október 1998.

⁵ Sjá til dæmis: [Uppeldi barna – greinar með biblíuversum handa foreldrum | JW.ORG](#)

⁶ Sjá til dæmis: [How to Discipline Your Child \(jw.org\)](#)

lífsins hvattur til að þjálfra „dómgreindina“ til að greina rétt frá röngu. (Hebreabréfið 5:14) Safnaðaröldungarnir stjórna ekki trú einstakra votta Jehóva.⁷⁸

Mannréttindadómstóll Evrópu, í málinu *Jehovah's Witnesses of Moscow and Others v. Russia* (nr. 302/02, 10. júní 2010), vísaði á bug sem algerlega tilefnislausri þeirri ásökun að Vottar Jehóva gengju á rétt safnaðarmanna með afskiptum af einkalífi þeirra, þar með talið fristundastarfi, hátíðisdagahaldi eða afmælisboðum og starfi þeirra hús úr húsi (§§ 116-121); dómurinn komst að þeirri niðurstöðu að engin sönnunargögn styddu þá staðhæfingu að „brotið hefði verið á rétti barna Votta Jehóva á þeirri forsendu að biblíutextar hömluðu sjálfstæðri hugsun þeirra og sendu þau í samfélagslega útleð“ (§§ 123-127); og niðurstaða hans var einnig sú að enginn fótur væri fyrir því að safnaðarmenn mættu þola „sálfræðilegan þrýsting, meðferð til að 'stýra huga' þeirra eða alræðislegan aga“ (§§ 110 og 128-130).

Dæmi nr. 4: Vottar Jehóva beita „trúarofbeldi.“

Vottar Jehóva virða rétt hvers einstaklings til að ákveða hvaða trúarskoðanir, ef þá einhverjar, hann aðhyllist. Þeir trúa að þeir sem tilbiðja Guð verði að gera það af fúsu geði og frá innstu hjartans rötum. Þeir þröngva því trú sinni ekki á nokkurn mann.⁹ Sömuleiðis þröngva Vottar Jehóva börnum sínum ekki til að taka upp sína trú af því að það er persónuleg ákvörðun hvers og eins hvort hann tilbiður Guð og þá hvernig ef svo er. Það er ástæða þess að hjá Vottum Jehóva er engin ungbarnaskírín. Foreldrar sem eru vottar Jehóva fræða börnin sín um frumreglur Biblíunnar en þegar börnin vaxa úr grasi þarf hvert og eitt þeirra að ákveða sjálft hvort það vilji verða skírður vottur Jehóva eða ekki.¹⁰

Einstaklingur getur hvenær sem er hætt að eiga félagskap við Votta Jehóva. Ef einstaklingur velur af ásettu ráði að varpa frá sér andlegri stöðu sinni sem vottur Jehóva með því að segja sig formlega úr söfnuðinum mun ákvörðun þess einstaklings virt. Öldungar safnaðarins hafa ekki heimild til að neyða einhvern eða þvinga til að halda áfram að vera einn af Vottum Jehóva.¹¹

Vottar Jehóva víkja ekki sjálfkrafa einhverjum úr sem drýgir alvarlega biblíulega synd. Ef hins vegar skírður vottur ákveður að hætta að lifa í samræmi við siðgæðismælikvarða Biblíunnar, drýgir alvarlega synd og iðrast ekki verður honum vísað brott úr söfnuðinum. Þegar einhverjum er vikið úr söfnuðinum gerir hver einstakur safnaðarmaður það upp við eigin trúarsamvisku hvernig hann fylgir þeirri áminningu Biblíunnar að takmarka eða slíta alveg félagskap við þann sem vísað var úr söfnuðinum. Hann getur sótt trúarsamkomur, fengið andlegar ráðleggingar frá safnaðaröldungum og óskað þess að fá aftur þá stöðu að vera viðurkenndur sem vottur Jehóva. En hvað þá ef eiginmanni eða eiginkonu er vikið úr söfnuðinum en maki og börn eru áfram vottar Jehóva? Þó að trúarlegu böndin sem sá sem vikið var

7 „Hvað segir Biblían um frjálsan vilja? Stjórnar Guð örlögum þínum?“ [Hvað segir Biblían um frjálsan vilja? | Biblíusurningar \(jw.org\)](#)

⁸ Til dæmis: „*Banna Vottar Jehóva ákveðnar bíómyndir, bækur eða tónlist?*“, [Banna Vottar Jehóva ákveðið afþreyingarefni? \(jw.org\)](#) Annað dæmi: „*Hvernig líta vottar Jehóva á menntun?*“, [Vottar Jehóva og menntun – grunnmenntun, háskólamenntun, lestrarkennsla \(jw.org\)](#)

⁹ “Do Jehovah’s Witnesses Pressure People to Change Religions?”, <https://www.jw.org/en/jehovahs-witnesses/faq/change-religion/>; “How Do I Become One of Jehovah’s Witnesses?”, <https://www.jw.org/en/jehovahs-witnesses/faq/how-to-become-jehovahs-witness/>; *The Watchtower*, issue of January 1, 2002, page 12, paragraph 15

¹⁰ „Neyða vottar Jehóva börnin sín til að verða vottar?“ [Neyða vottar Jehóva börnin sín til að verða vottar? \(jw.org\)](http://jw.org)

¹¹ Getur sá sem er vottur Jehóva hætt í söfnuðinum? (jw.org)

úr söfnuðinum átti við fjölskyldu sína breytist eru blóðböndin enn til staðar. Hjónabandið er óskert og eðlilegt kærleikspel og samskipti innan fjölskyldunnar halda áfram.¹²

Spearman Q.C., dómari við *High Court of England and Wales*, lét í ljós eftirfarandi álit um beitingu þessa úrræðis innan trúarhreyfingar: „Þess er að vænta að trúarhópur sem lætur leiðast af frumreglum Ritningarinnar og leitast við að fylgja þeim muni hafa nauðsynlegt vald til að tryggja að hægt sé að reka burt syndara þegar það er við hæfi. Meðal annars er þetta skynsamlegt, jafnvel óumflýjanlegt, sökum þess að það er ekki einungis svo að einhver sem er ófær eða ófús að hlýða frumreglum Ritningarinnar eigi ekki með réttu tilkall til að vera meðlimur í slíkum hópi heldur kann hann líka að hafa óæskileg áhrif á hina trúföstu sé honum ekki vikið burt.“¹³

TEXTA LÝKUR

Auk þess höfum við tekið eftir að þið vísið til úrskurðar sem kveðinn var upp í Noregi þann 27. janúar 2022, þar sem fylkisstjórinn (Statsforvalteren) fyrir Osló og Viken greindi frá að ákveðið hefði verið að neita Vottum Jehóva um ríkisframlag fyrir árið 2021. Þessi úrskurður hefur bergmálað í norskum fjölmiðlum og kallað á gagnrýni frá ýmsum fræðimönnum á sviði trúarbragða og jafnvel frá fulltrúum annarra trúfélaga. Dæmi um það er grein eftir Dr. Massimo Introvigne, stofnanda og framkvæmdastjóra hjá *Centre for Studies on New Religions* (CESNUR) og einn virtasta trúarbragðafélagsfræðing um víða veröld. Greinina má finna á eftirfarandi vefslóð: [Norway: An Unfair Decision Against the Jehovah's Witnesses \(bitterwinter.org\)](https://www.bitterwinter.org/norway-an-unfair-decision-against-the-jehovahs-witnesses/). Vottar Jehóva í Noregi hafa áfrýjað þessum úrskurði.

Í síðasta lagi höfum við tekið eftir að þið reiðið ykkur að mestu á staðhæfingar óánægðra fyrrverandi votta. Við viljum vekja athygli á að vilji blaðamaður gæta sanngirni í umfjöllun sinni verður hann að taka til greina að ekki er hægt að ganga að því sem gefnu að ásakanir frá óánægðum fyrrverandi meðlimum trúfélags styðjist við staðreyndir. Trúarbragðafélagsfræðingar vara við því að tekið sé gagnrýnislaust við ásökunum fyrrverandi meðlima trúfélaga.¹⁴ Nafntogaður fræðimaður á sviði trúarbragðafélagsfræði, prófessor Bryan Ronald Wilson, fyrrverandi félagsfræðiprófessor við Oxfordháskóla og forseti *International Society of the Sociology of Religion*, tekur fram að óánægður fyrrverandi safnaðarmaður „sé líklegur til að vera áhrifagjarn og fús til að ýkja eða færa í stílinn umkvörtunarefni sitt til að þóknast þeim blaðamanni sem hefur meiri áhuga á æsandi sögu en sannri og hlutlægrri frásögn“ og að „sjá verði hann í því ljósi að persónuleg saga hans geri hann gjarnan hlutdrægan hvað snertir bæði skuldbindingar hans og tengsl við sitt fyrrverandi trúfélag. Sá grunur verði að vakna að hann gangi til verka af persónulegum hvötum til að réttlæta sjálfan sig og öðlast aftur sjálfsvirðingu sína með því að sýna fram á að hann hafi fyrst verið fórnarlamb en síðar orðið krossfari eftir að hann hafi losnað úr ánað.“¹⁵

„Þegar ég lít yfir reynslu mína sem fréttamaður,“ skrifaði þekktur ítalskur og kapólskur blaðamaður, Vittorio Messori, „þá er fátt eins villandi og ásakanirnar gegn gamla félaginu sem slegið er fram af þeim sem hurfu frá því og skelltu á eftir sér hurðinni. [...] Staðreyndin er sú að á ferli mínum sem blaðamaður hef ég aldrei treyst þessum eða öðrum sem 'sáu að

¹² „Sniðganga vottar Jehóva fyrrverandi trússystkini?“, [Sniðganga vottar Jehóva fyrrverandi trússystkini? | Spurningar og svör \(jw.org\)](https://www.bitterwinter.org/sniðganga-vottar-jehova-fyrrverandi-trúsystkini/)

¹³ High Court of England and Wales, *Otuo v. Watch Tower Bible and Tract Society of Britain* [2019] EWHC 1349 (QB)

¹⁴ Sjá til dæmis grein Dr. Massimo Introvigne, „[Are Apostates Reliable? 5. Why Some Become Apostates](https://www.bitterwinter.org/are-apostates-reliable-5-why-some-become-apostates/)“ ([bitterwinter.org](https://www.bitterwinter.org/)).

¹⁵ *Apostates and new religious movements*, Freedom Publishing, Los Angeles, 1994

SÝN HF
31. mars 2022
Bls. 5

sér': til dæmis hinum þröngu hópum fyrrverandi votta Jehóva. [...] Það er ekki nauðsynlegt að vera sálfræðingur til að skilja ástæðuna fyrir nauðsynlegri tortryggni: Þeir sem hafa yfirgefið vissa braut, ef til vill starfsgrein eða hugsjón, verða að réttlæta sig fyrir sjálfum sér og náunga sínum. Þeir verða að auka ábyrgð annarra til að draga úr sinni eigin, vega upp á móti sektarkenndinni sem hreiðrar um sig, kannski í undirvitundinni og er í sumum tilfellum eyðileggjandi. Ég ætla ekki að hætta mér frekar út í þessar tilfinningaþrungnu fléttur. Ég kem einungis með viðvörun sem ég byggi á reynslu: Þegar þú þarft að dæma um veruleika sem hart er deilt um, hver sem hann kann að vera, skaltu ekki alltaf einungis taka alvarlega vitnisburð, þótt áhrifamikill kunni að vera, þeirra sem hurfu á braut. Með öðrum orðum, vertu ekki eins og sumir sjónvarpsfréttamenn sem leita að hneykslismálum...¹⁶

Þakka ykkur fyrir að taka þetta bréf til athugunar.

Virðingarfyllt,

Bjarni Jónsson

Vottar Jehóva

¹⁶ <https://www.cesnur.org/2011/messori.html>